

Ο Φώτης Χαραλαμπίδης σχολιάζει την ελληνική πραγματικότητα

Καταληψίες κατά συρροήν

Αυτή είναι η Νέα Αθήνα: Τελευταία, όλο και συχνότερα παρατηρείται το φαινόμενο ενοικιαστές να πιάνουν σπίτια με φθινό ενοίκιο και, μόλις τους κόψουν το ρεύμα (ΔΕΗ) και τηλέφωνο (ΟΤΕ), να φεύγουν νύχτα. Συνηθίζεται, άλλωστε, οι λογαριασμοί να μη μεταφέρονται με την ενοικίαση στο όνομα του ενοικιαστή, αλλά να εξακολουθούν να έρχονται στο όνομα του ιδιοκτήτη, με αποτέλεσμα ο τελευταίος να φοράει το φέσι του ηλεκτρικού, του νερού και του τηλεφώνου.

Όπως αναφέρει σε ανακοίνωσή της η Πανελλήνια Ομοσπονδία Ιδιοκτητών Ακινήτων, "ολοένα και περισσότεροι ευρωπαίοι ενοικιαστές εγκαθίσταται σε ακίνητα εξαρχής με την πρόθεση να μην καταβάλλουν ενοίκια και λογαριασμούς κοινής ωφελείας, ενώ έπειτα από μακρόχρονη δικαστική διαδικασία εξώσης, συχνά, κατά την αποχώρησή τους, καταστρέφουν το ίδιο το ακίνητο. Πρόκειται για τους 'ενοικιαστές από την κόλαση', όπως τους αποκαλούν σε ΗΠΑ, Αγγλία και Καναδά, τους 'κακόβουλος μισθωτές', όπως τους ονομάζουν σε Γαλλία και Βέλγιο ή τους 'ενοικιαστές νομάδες', στη Γερμανία". Μεσούσης της κρίσεως, το φαινόμενο ήρθε και στην Ελλάδα, μια και όλο και περισσότεροι άνθρωποι αδυνατούν να ανταπεξέλθουν στις οικονομικές τους υποχρεώσεις και γίνονται "καταληψίες" διαμερισμάτων.

Τελευταία, στους αφερέγγυους ενοικιαστές των διαμερισμάτων προστέθηκαν και οι ενοικιαστές επαγγελματιών χώρων, που, αδυνατώντας να καταβάλουν το ενοίκιο, γίνονται καπνός, αφήνοντας απλήρωτους και τους λογαριασμούς.

Ζητιάνοι της διπλανής πόρτας

Αυτή είναι η Νέα Αθήνα: η εικόνα των ζητιάνων στο κέντρο της Αθήνας έχει αλλάξει ριζικά. Μέχρι πρότινος ήταν κυρίως άνθρωποι που ανήκαν σε περιθωριοποιημένες κοινωνικές ομάδες, όπως οι χρόνιοι χρήστες ναρκωτικών (που ζητάνε απελπισμένα τη δόση τους), οι μετανάστες (καθαρίζοντας παρμπρίζ στα φανάρια), αλλά και οι ανάπηροι (συνχά θύματα σπείρας εκμετάλλευσης). Μόνο που σε αυτούς προστέθηκαν και οι άνθρωποι της διπλανής πόρτας. Είναι συχνά πιο καλοντυμένοι, που ζητάνε να τους πάρεις φαγητό με το κεφάλι χαμηλωμένο σαν να ντρέπονται (σίγουρα ντρέπονται). Πολλές φορές είναι μητέρες με

τα νεογέννητά τους, που κάθονται στη γωνία του πεζοδρομίου, άλλοι είναι ηλικιωμένοι. Η κρίση μοιάζει να άνοιξε μια πόρτα σε έναν καινούργιο κόσμο, ο οποίος υπήρχε και προτού, αλλά τώρα όλο και μεγαλώνει. Ο πληθυσμός των ζητιάνων μεγαλώνει μέρα με την ημέρα.

Υπάρχουν, άραγε, ακόμα άνθρωποι που μπορούν να δώσουν ελεημοσύνη στην Αθήνα;

Νέοι μετανάστες παντού

Αυτή είναι η Νέα Αθήνα: συναντώ μετανάστες σε θέσεις εργασίας που δεν τους είχαμε συνηθίσει, κυρίως σε μικρομάγαζα και ταξί. Και οι δύο δουλειές, ειδικά τα ταξί, είναι απ' ό,τι φαίνεται η νέα "οικοδομή": εύκολη δουλειά, που μπορεί να κάνει ο καθένας. Η πατέντα λειτουργεί ως εξής: οι ιδιοκτήτες τα νοικιάζουν σε μετανάστες για 50-80ευρώ την ημέρα και εισπράττουν τα κέρδη (στη χειρότερη περίπτωση μιλάμε για 1.500 ευρώ). Ειδικά πριν αλλάξει το καθεστώς των αδειών και μπει και το μέτρο των αποδείξεων, τα ποσοστά κέρδους μπορούσαν να είναι αστρονομικά.

Οι Έλληνες, σε αντίθεση με τους μετανάστες, δεν μπαίνουν σε σχέσεις εργασίας με τέτοιου είδους συνθήκες, οπότε, ξαφνικά η Αθήνα έχει γεμίσει με Ινδούς οδηγούς ταξί και Αφρικανούς πωλητές σε μίνι-μάρκετ. Αυτή, εξάλλου, είναι και η δεύτερη μεγάλη διαφορά: η προέλευση των μεταναστών. Οι Αλβανοί είναι πλέον παλιές καρβάνες (με την κρίση πολλοί έχουν αρχίσει να επιστρέφουν στη χώρα τους) και εξαιτίας των κρίσεων και των πολέμων να Αφρική και Μέση Ανατολή, πλέον συναντά κανείς όλο και περισσότερους Ινδούς, Πακιστανούς και Αφρικανούς...

Τάσεις φυγής

Αυτή είναι η Νέα Αθήνα: Στην Ελλάδα, όλοι ξέρουν τουλάχιστον πέντε άτομα που έχουν ήδη φύγει για το εξωτερικό τα τελευταία δύο χρόνια κι άλλα τόσα που ετοιμάζονται ή ψάχνουν να φύγουν. Όπου κι αν πάει κανείς, ακούει την ίδια ιστορία -κόσμος, κυρίως νέοι, αλλά όχι μόνο, που επιθυμούν δικαίως να ξεφύγουν. Επίσης, η ανεργία έχει φτάσει το 16%, ενώ η ανεργία στις ηλικίες μεταξύ 15 και 29, έχει αγγίξει το 40%.

Σε όλη την Αθήνα συναντάει κανείς ουρές έξω από τις μεταφραστικές υπηρεσίες και ουρές έξω από τις πρεσβεί-

ες, με μεγάλη προτίμηση στις δυτικές ευρωπαϊκές χώρες. Για την πρόσφατη διμερίδα της Αυστραλιανής Πρεσβείας, που έγινε στις 8 & 9/10 έκαναν αίτηση 1.500 άτομα και πήγαν πάνω από 1.000, τα περισσότερα ηλικίας από 35 έως 45 χρόνων -οι περισσότεροι γιατροί και μηχανικοί!

Μια νέα οικιακή οικονομία

Αυτή είναι η Νέα Αθήνα: Ο κόσμος είναι ο ίδιος (sic), αλλά στο καλάθι της νοικοκυράς έχουν έρθει τα πάνω-κάτω. Δεν πετάνε πια φαγητό και τρόφιμα. Η νέα οικιακή οικονομία έχει επιβάλει περιοχές στο προοιόντο, έχει ωθήσει σε επιδρομές για "στοκάρισμα" στα σούπερ μάρκετ χονδρικής και έχει θέσει νέες προτεραιότητες: να στα βιολογικά προϊόντα, αλλά μόνο για τα παιδιά. Η κλιμάκωση των τιμών έχει δημιουργήσει μια καινούργια πραγματικότητα, κατά την οποία τα πορτοφύλια αδειάζουν με ρυθμό εξωπραγματικό και η επακόλουθη απηνία γίνεται ώρα περισυλλογής και εξεύρεσης λύσεως για περικοπές στον οικογενειακό προϋπολογισμό. Οι έξοδοι για φαγητό μεταλλάχθηκαν έτσι σε μακαρονάδα-πάρτι στο σπίτι, οι παιδότοποι έδωσαν τη θέση τους στις παιδικές χαρές (έστω και σε άλλη γειτονιά), ενώ οι εξωσχολικές δραστηριότητες μειώθηκαν δραστικά μέσα σε μία σχολική χρονιά. Οι οικιακές βοηθοί είδαν κι αυτές το εισόδημά τους να συρρικνώνεται, καθώς πολλοί είναι αυτοί που αποφάσισαν να ρίχνουν μόνοι τους ένα σφουγγάρισμα παραπάνω για να γλιτώσουν το έξοδο. Σε πιο σκληροπυρηνικές καταστάσεις, οι εσωτερικές που αποχωρούν δεν αντικαθίστανται, τα παιδιά των ιδιωτικών σχολείων μετακινούνται σε δημόσια σχολεία της περιοχής και τα χλιδάτα αυτοκίνητα που αποκτήθηκαν με δάνειο, "σκοτώνονται" στις μάντρες της Αττικής. Οι συζητήσεις για τον φθινότερο χασάπη και την καλύτερη προσφορά "βάνιμο-κούρεμα" σε κομμωτήριο, δίνουν και παίρνουν...

Άπειρα κίτρινα χαρτιά

Αυτή είναι η Νέα Αθήνα: Τα κίτρινα χαρτιά των ενοικιαστριών και πωλητριών δεν καταλαμβάνουν μόνο τα τζάμια των πολυκατοικιών ή τις διαφωρές, ολοένα αυξανόμενες, άδειες βι-

τρίνες. Έχουν επεκταθεί σε κολόνες, τοίχους, πίνακες της Δημόσιας Επιχείρησης Ηλεκτρισμού (ΔΕΗ) και διαφημιστικούς πίνακες. Σε καιρούς κρίσης, η ζήτηση καινούργιας κατοικίας, είτε με ενοίκιο, είτε για αγορά, είναι μηδαμινή. Την τελευταία διετία, μόνο οι φόροι στα ακίνητα έχουν υπερπλασιαστεί, ενώ η Πανελλήνια Ομοσπονδία Ιδιοκτητών Ακινήτων υπολογίζει ότι εφέτος οι επενδύσεις θα πέσουν από 25% έως 30% σε σύγκριση με πέρσι (θα κινηθούν κάτω από τα 5 δις ευρώ, ενώ το 2010 είχαν επενδυθεί περί τα 6,6 δις).

Η σύγκριση με το 2006, βέβαια, μοιάζει ακόμα πιο τρομακτική, όταν είχαν επενδυθεί 16 δις ευρώ. Μέσα σε πέντε χρόνια, η πτώση είναι γύρω στο 65,6%. Σύμφωνα δε με πρόσφατη αναφορά της διεθνούς εταιρείας Real Estate Cushman & Wakefield, που έχει 230 γραφεία σε 60 χώρες, η Ελλάδα είναι εκτός του χάρτη επενδύσεων για επαγγελματικά ακίνητα.

Ερημοποίηση

Αυτή είναι η Νέα Αθήνα: Ακόμα και τα Σαββατοκύριακα, με το που πέφτει ο ήλιος, οι κεντρικοί δρόμοι της Αθήνας μοιάζουν τόσο έρημοι, που είναι σαν να έχει πέσει πυρηνική βόμβα. Οι κεντρικοί άξονες (Σταδίου, Πανεπιστημίου και Ακαδημίας), από ένα σημείο και μετά είναι άδειες. Είναι λες και οι νεκρές ζώνες της πόλης -η πλατεία ομονοίας και τα περίεργα-επεκτείνονται όλο και περισσότερο. Ίσως αυτό να οφείλεται στο ότι στους συγκεκριμένους δρόμους των γκέτο, το λιανεμπόριο έχει δεχτεί το μεγαλύτερο πλήγμα, οπότε με το που κλείνουν τα γραφεία, η περιοχή αδειάζει. Η κεντρική οδός Σταδίου έχει το μεγαλύτερο ποσοστό κλειστών καταστημάτων: 38%. Οι άστεγοι είναι πια μια καθημερινή πραγματικότητα - κανείς δεν εκπλήσσεται όταν τους βλέπει. Τα τελευταία δύο χρόνια έχουν τουλάχιστον διπλασιαστεί και ο μέσος άστεγος, σύμφωνα με τους υπολογισμούς των ανθρώπων του Κέντρου Υποδοχής και Αλληλεγγύης του Δήμου Αθηναίων, αλλά και της μη κυβερνητικής οργάνωσης "Κλίμακα", έχει πλέον μέσο όρο ηλικίας τα 45 (και όχι τα 65, που ήταν παλαιότερα).

Ουρές στα συσσίτια της πόλης

Αυτή είναι η Νέα Αθήνα: Η ουρά για τα συσσίτια του Δήμου Αθηναίων είναι πιο μεγάλη από ποτέ κι ενδεικτική της κατάστασης. Το Κέντρο Υποδοχής και Αλληλεγγύης του Δήμου δίνει πλέον πάνω από 3.000 συσσίτια την ημέρα. Σε αυτά έχουν προστεθεί τα περίπου 400 συσσίτια που προσφέρει η Ελληνική Εκκλησία κάθε βράδυ, σε συνεργασία με το Δήμο.

Στις αρχές του 2006, τα συσσίτια που προσφέρονται ήταν μόλις 1.100 την ημέρα. Το νοούμερο μοιάζει ακόμα πιο τρομοκρατικό, αν σκεφθεί κανείς ότι

πριν από 10 χρόνια, τα συσσίτια που τότε μάλιστα ανήκαν στην Αρχιεπισκοπή Αθηνών, δεν ξεπερνούσαν τα 100. Επίσης, διάφορες εθελοντικές ομάδες προσφέρουν φαγητό σε τακτά χρονικά διαστήματα. Ο Ερυθρός Σταυρός μοιράζει περί τα 4.000 γεύματα την ημέρα και η μη κυβερνητική καθολική οργάνωση Caritas, στην Πλατεία Ομονοίας, δίνει περίπου 300 μερίδες φαγητό την ημέρα, κυρίως σε πρόσφυγες. Συσσίτια διοργανώνουν, επίσης, πιο σποραδικά όμως (μια φορά την εβδομάδα), οι κάτοικοι σε διάφορες συνοικίες των Αθηνών.

Μια ακόμα αξιοπερίεργη εικόνα στην Αθηναϊκή πόλη, είναι τα Lunch Street Parties, πικ-νικ με συλλογικό μαγείρεμα, σε διάφορες γειτονιές της Αθήνας...

